

Jesusū tsuma betsā Jesusū enabu Hebreunawabu keneshuniaki HEBREUS

Natiā Deusū hawē bakewē hawē hātxa nuku unāmanikiaki, na hātxarā

1 ¹Hātxa pepa ē matu bumai uīkī nīkairakāwē. Ha dukunā, nukū shenipabube Deus hātxairā, hawē hātxa yuishunika tibiwē hawē hātxa hatu yuimakī hawētxaīs hatu yusīkī betsā tibiwē tashnimakī hatu yuikubainiki. ²Haska wabiakubaīkī hawē bake kuxipa watā mai hirabi dasibi damiwamanishū dasibi ibu wamanishū natiā hawē henekī hawē huni bake hātxamakī Epa Deusū hawē hātxa nuku unāmaniki. Haskakiri matu ana yusinū nīkakāwē. ³Hawē Epā kuxipaya txashakapa hawērúa keskaritū dasibi betsā betsapa damiwani hawē hātxa kuxipawē mekekubaīmiski, hau hawa benuyamanūbunā. Ha inū, hawē Epa nuku daewashuni mawakī nukū txakabu buatā hawē Epa kuxipahaira dasibi binu keyuatū yusiuri tsauwa nai anua ma habe shanē ibukükainikiaki.

Deusū bake pepatū nai tsumabu binu keyunikiaki, na hātxarā

⁴Hau Jesusū dasibibu yunu keyukubaīshanū Deusū yuikī: “Narā, ē bakeki”, akī nai tsumabu dasibi hatū kuxipa binumaniki, hawē kena tushkutima inākinā. ⁵Deus hawē bakekiri hātxani matu yuinū nīkakāwē. Deusū hawē nai tsuma betsā yuikī:

“Mī ē bakeki”,

akī betsā yuitaskama inikiaki. Hakia hawē bake bestikiri hātxairā, eskaniki:

“Mī ē bakerā,

natiā ē hiwea mia inākī ē mia yunuaii”,
aniki. Ha inū, hawē nai tsumabukiri haska yuiamabia hawē bakekiri
yuikī:

“Earā, ē hatū epa ikūkaīshanaii, hawenarā.

Harā, ē bake ikūkaīshaničiki, enara”,

Deusū arianiki. Hakia hawē nai tsumabu hawē bakebumawē taea haska
hatu yuitaskama iniki. ⁶Kene betsa anushū hawē bake bestixai nukū
Hutxi Kayabi Iuwa yurabube hiwemashanaikiri hatuki txanikī yuikī:

“Hau dasibi ē nai tsumabū ē bake duawakī kēwāriashanūbūwē”,
arianiki. ⁷Hakia hawē nai tsumabukiri yuikī:

“Ē daya hau ea ashunūbū

niwe birenepa inū txi here kuxipa keska wakī

ē nai tsumabū hau daya betsa betsapa ea habuā ashūkubaīshanūbū
ē hatu yununiki”,

anikiaki. ⁸Hanushū hawē bakekiri yuikī:

“Deusuū, mia shanē ibuirā,

mī ea keska shanē ibui ikibi ipakeshanaii,

shanē ibui hawa txakabu hayamarā.

⁹ Hawara pepa abukī hamapai txakabu mī danāmisrā,

mī haskamiswē taeshū ea ē mī mekenika Deusū ē mia katuaki.

Sheni mashu akī unāti wakī ē miwē benimaii,

mī haibuabu keskawama hatu mia binumakinā”,

aniki. ¹⁰Ana hawē bake yuikī:

“Shanē Ibuū, hawa hayamahairabiakē

mianā, damiwakī taewakī nai inū mai hirabi ibubis mī damiwaniki.

¹¹ Miarā, hawa betsama mī ipakeshanaii.

Hakia mī dami wanirā, keyushākanikiki, tari txukai keskairā.

¹² Tari katūkī akawamisbu keska wakī

dasibi tsuāra tari pekatā betsa sawemis keska wakī

nai inū mai mī ana bena washanaii.

Hakia miarā, maei mī betsatirumahairaki,

mī hiwea keyuisma mī hayarā”,

aniki. ¹³Hanushū Deusū hawē nai tsumabu betsa eska hatu yuitaskama
iniki:

“Miki sinatakī mia danaību kupikī

ē hatu mia maemakī keyumariama manai ē yusiuri tsauyuwe”,

aki hawē bakekiri besti hātxanikiaki, hawē nai tsumabukiri

yuiamarā. ¹⁴Ha inū, Deusū hawenabu kayabi habū hiwea ikibi ika

bitā nū pashashanaibu nuku yauxikī hawē nai tsumabū hau nuku

mekekubainūbū Epa Deusū hatu yunukubaīmiski. Dasibi Deusū nai
tsumaburā, yushīki, habū Deusū daya ashūmisburā.

Hawē pashati kayabi danaīnā, mesekiaki, na hātxarā

2 ¹Deusū bakē nai tsumabu binuatū hamebi hatu yusīni haskakiri
hātxa nū nīkanirā, ana hakiri nīkahairakubainākāwē, ha henetā

bai betsawē nū buyamanübunā. ² Ha inū, hawē nai tsumabu hātxamakī uatiā Deusū hawē hātxa hawē nai tsumabuwē hatu yusīmapauniki. Ha Deusū yunuti inū hawē nemati kuxipa hayaniburā, tsuāra nīkakī txibāma txakabu waibu hawē taeshū hawa kaneama Deusū hatu kupikubainiki. ³ Uīwē. Ha dukū nukū Shanē Ibū hamebi hawē pashati hakiri ibubis bebükiri txani taeniki. Hanushū nuku yubakī tsuabūra hakiri nīkai txanima Deusū hātxa nū unākubainibuki. Nukuburā, hawē pashati ewapa txanima hubianikē mekei peama hiwe kayabikatsi ikamarā, haskatā ibubis nū pashatirubumaki.

Deusū bake nukū yura keska iyunikiaki, na hātxarā

⁴ Ha inū, hawē Yushī Pepawē hawē e imakī unāmati damiwamakī na yuba bena Jesusū tsumabubetā Epa Deusū hatu mestewāmaniki. Haska wanishū hawē xinānē nuku tibi hawē daya betsapa nuku ināmiski, haska xinaī keska nuku tibi inākinā. ⁵ Bawaitiā na mai anu Deusū damiwani anu yurabu hiwebaūshanaibu anushū hau Deusū nai tsumabū yunuyamashanübū Deusū hanu hatu yunuama iniki, na haskakiri nū hātxairā. ⁶ Hamē kene betsapa anushū Davī shabakabi wakī yuini matu yuinū nīkakawē:

“Nū yurabu hawauma keskabiakē
haska mī nukuwē nuimis ē xināmiski.

⁷ Mī nai tsumabu hatu kuxipa watā
yurabu hatu kuxipa inākī mī hatu beshmas wayuniki,
dasibi mī damiwani
hatu ibuwamayukī hatu duawakinā.

⁸ Haskakē dasibi hau mekekubaīshanübū mī hatu yununiki”,
aniki. Haskabiakē mai hirabi damiwani hau hawē shanē ibushanübū Epa Deusū hatu yuba keyubiani yurabū dasibi ibuwai shanē ibuaibu nū uīriamaki. ⁹ Nai tsumabu kuxipa keskama Jesus kuxipa beshmas keska wayutā Deusū hawē nui nuku uīmakī Jesus tashnimatā hau dasibibuwe taea mawatā bestēnū Deusū yunua haska txibaī nuitapatā mawatā binuniwē taea natīa Jesus kuxipahaira dasibibu binua hawē ibu dapi ma tsauwa nū unaīi.

¹⁰ Deusū dasibi damiwakinā, hawena aniki, hawē kuxipawenā. Haska abuai keska dasibi hawē bakebu hawē kuxipayari hau habe hiweshanübū haska xinākī Deusū hawē bake Jesus Cristo nuitapawakī dasibi menemakī nukū mekenika nuku washuniki. ¹¹ Dasibibū nū Deus abukī txibaīburā, nukū Epa Deus meribitū nuku hawē bakebu wakī nuku meribi wamiski. Haskawē taea hawē bake Jesus Cristo nukuki dakeama nuku kenakī: “É betsabuki”, ikī nukukiri yuimiski. ¹² Deusū hātxa yuishunikatū Deusū Messias tashnimashanaikiri yuikī:

“É betsabu inū ē puibu anushū

mī ē Deus mia kēwākī
 mikiri nawakī ē hatu unāmakubaishanaii”,
 iniki. 13 Hanua kene betsa anushū yuikī:
 “Eāri mī ē Deus ē mia ikūwākubaishanaii”,
 iwanā, ana yuikī:
 “Habu Deusū hawē bakebu ea inātā
 ea hatu mekemanibe ē hatube nenuki”,
 iniki.

14 Hatū ibubū hatu bake bikī habias nami inū himi haya wamiski.
 Haska keskariai Jesus damiriata tashninū ika yurabū nami inū himi
 keska biniki. Haska bitā hawē hatu tenāmis kuxipa diabo Satanás haya
 maemakī binūtā hatu meshpamanū ika hawē yurawē Jesus yurabu
 mawashuniki. 15 Ha mawaiwē hatu haska washukī habu mawaki datei
 hiwekubaismisbu dasibi Jesusū nū habū ikūwaibū ana hawa mawaki
 datetima nuku washuniki, bai txakabu pewakī akawakinā. 16 Haskawē
 taea txanima nai tsumabu merabewanū ika huama hakia Abraãoñ
 Deus ikūwāpauni keska hawē bababu merabewanū ika Deusū bake
 huniki. 17 Hawē betsabu inū hawē puibu keskatā hatū yura bitā Deus
 dayashuni ha bebunga hawenabu hātxashunika binua inū ika hawē yura
 Deus inaí mawai hawa txitūama pepa duapa iniki, yurabu Deus hatuki
 sinatamis hatu merabewakī hatū txakabu buashunū ikarā. 18 Hanushū
 Deusū bake unāti wanū ishū Satanásā parāpanā Jesus ibubis yumākī
 binū keyuniwē taeshū natiā tsuabura Satanásā parāriai Deusū bakē nuku
 merabewariatiruki.

Moisés pepabiakē Jesusū binunikiaki, na hātxarā

3 1 Nuku haska wakubainaiwē taea ē betsabu inū ē puibuū, nū
 ikūwāshanūbū Deusū nuku kenakī katuniwē taea nū hawenabuki.
 Haskakē Deusū hawē bake hawē kuxipaya yununika wakī ha Deusbe
 nuku hātxashunika Shanē Ibu Jesus Cristo dasibi betsabu hatu binunirā,
 ha besti xinākubaikāwē. 2 Deusū nukū shenipabu shanē ibu Moisés
 hawara yunua kaneama txibākī Deusunabu mekekubainikiaki. Hanua
 Jesusri katunishū hawē daya yunua Jesusrī kaneama txibākī hawenabu
 kayabi nuku mekeriakubainikiki, Moisés binukinā. 3 Hamē tsuāra hiwe
 bena pepawakē hawē hiwe kēwābiakī hawē ibu ha hiwe binumakī
 kēhairawariamisbuki. Ha keska wakī Deusū Moisés kēwābianikē hawē
 bake Jesusū Moisés binunikē Deusū ha binumakī kēhairawakubainikiki.
 4 Ha inū, hunibū damiwakī hiwe inū mabu wabiamisbū hatu binukī nai
 inū mai hirabi Deusū hawē bakebetā damiwaniwē taeshū yurabu hatu
 binua nū unai. 5 Hamē dasibi Deusū ani txipu nū nīkashanai Deusū
 enabu hawē hātxa Moisés hatu yuishuni txibābianirā, hawē tsuma besti
 iniki. 6 Hakia Cristorā, txanima hawē bake kayabitū Deusunabu mekei

Deusbe hatu hātxashuni kaneismaki. Haskakē Cristo ikūwākī txibākī xinā betsa wama nū mestētā benimakī nū manaibu Jesusū nuku benubainama ishanikiki.

Deusū enaburā, Deus anu huīrukūti hayakiaki, na hātxarā

⁷Haskawē taeshū Deusū Yushī Pepatū hawē hātxa yuishunai txanimani matu ana xināmakī yuinū nīkakāwē.

“Natiā Deusū hātxa matū mā nīkaiburā,

⁸ matū huīti kuxiyamakāwē,

nukū shenipabu hanu tsua hiweabumanushū

Deus nīkama danākī unāti wamakī sinatamanibu keskakinā.

⁹ Ha inū, hanu tsua hiweabumanushū

ē kuxipawē hatu e imakī

unāmati dami 40 ano ē hatu ima atābiranai uībiakī

ē hātxa nīkama ea unāti wakī

matū shenipabū ea sinatamakubaunibuki.

¹⁰ Ha yurabū ea haska waibu hatuki sinatakī hatu yuikī:

‘Ē xinā abukī unāti wakatsi ikama danākī

hatū huīti pepariabumā hatūmebi benui mapuabuki’, iki

¹¹ haskawē taea hatukiri yubai:

‘Ē hatuki sinataiwē taea

hanu mai pakea pepa ē hatu yubabiani anu hau

hikiyamashanūbūwē’ ”,

ika Deus yubakaniki.

¹² Haskawē taea ē betsabu inū ē puibuū, matū huītinī txakabu xinākī ana ikūwātī kuxiwama txītūtā Hamebi Hiwemis Deus henebaikatsi ikama matu tibi ibubis mekekī xinā pewarikubaikāwē. ¹³ Haskama matuburā, haska Deusū hātxa natiā txaniaya natiā besti matū xinā mā hawaira pewatirubuki. Haskawē taea manama benimarabe bestinākāwē, bari tibirā, hau tsuā taska betsa matu parāyamanūbū inū txakabū matu meshtea txītuī matū huīti mā kuxiyamanūbunā. ¹⁴ Cristobe hiwekatsis ikī hawē kakape nīkatā nū ikūwākī taewanirā, betsa wama habiaskas hakiri xinākubainākāwē.

¹⁵ Deusū hātxa hawē Yushīnī matu yuikī:

“Natiā Deusū hātxa matū mā nīkairā,

matū huīti kuxiyamakāwē,

matū shenipabu hanu tsua hiweabumanushū

Deus nīkama danākī unāti wakī sinatamanibu keskakinā”,

iniki.

¹⁶ Tsuabū animē, Deusū hui nīkabiatā txipu sinatamakinā? Habu Moisés Egito mai anua dasibi hatu pashawanibu habū anibuki.

Xinaīrakāwē. ¹⁷Tsuabuki inimē, 40 ano Deus hatuki sinatairā? Hanu

tsua hiweabumanushū Deus nīkama hatū txakabuwē hatu kupia mawakubirākī imanibuki. ¹⁸ Ha mae pepa Canaā anu Deusū hatu yubai hatukiri hātxai: “Ē hatu hanu hikimatā hatu huīrukūmamashanairā, habuā ē hātxa nīkama danaīburā, habu hikiama ishākanikiki”, iniki. ¹⁹ Txanima Deusū hātxa ikūwākī txibākatsi ikama habu hikiabuma inibu haska hatukiri nū unaī.

4 ¹ Ha haskanibukiri natiā nū yuikubainairā, hawē mae pepa haska Deus yubakani hanu huīrukūti hikikatsi iki nū ikaiburā, haska keskariki. Uīrakāwē. Betsabū matū xinā mā betsa wamakē haskawē taea mā hikitirumariki. ² Txanimaki. Matū shenipabu hawē yubati hātxa Deusū Moisés hatu yuimaní keska wakī hawē kakape hātxa huīrukūti betsakiri Jesusū hawē tsumabu unāmatā hatu nukuri yusimani nū nīkariakubainaii. Nū hatu keskatirumaki. Uīrakubainākāwē. Haskai nukū shenipabū hawē yuba hātxa huīrukūtikiri nīkabiai ikūwāma inū hawa txibāma ikubainaibuwē taeshū hawē mai pepa yubani anu hau hikiyamashanūbū hatu yubanitū hatu nemaniki. ³ Tsuabūra nū ikūwaību Deusū huīrukūti pepa anu nū hikitirubuki. Hakia tsuabura nukubetā ikūwābumarā, hawa hikitirubumahairaki.

“Ē hatuki sinataiwē taea
hanu ē huīrukūti pepa ē hatu yubabiani anu
hau hikiyamashanūbūwē”,

ika Deus yubakakī yuini xinākāwē. Deus haska yubakabiani mai hirabi damiwatanā, huīrukūti pepa ma pewani hayaki, hanu ikūwaību nū hikitiruburā. ⁴ Haska Deus dayani Moisés hawē hātxa keneni sétimo diakiri yuikī:

“Dasibi damiwakī hawē daya keyutā
sétimo dia Deus huīrukuniki”,

hatu watā keneniki. ⁵ Kene betsa anu hanu hawē huīrukūti anu yurabu hikitiru kasmai hikitirumamēkaī, hawa hawē hātxa nīkaisbumawē taea hatuki sinatai yubakai:

“Hanu ē huīrukūti pepa ē hatu yubabiani anu hau
hikiyamashanūbūwē”,

ika Deus hātxaniki. ⁶ Habu dukū nukū shenipabū hawē hātxa pepa nīkabiatā danaī mai pepa huīrukūti anu hikiama inibuki. Hakia betsabu hikinibuki. Natiā ha yubani hātxarā, betsa wariamaki. Haskawē taea ha huīrukūti pepa anu tsuabūra ikūwaī nū hikishanaii. ⁷ Hakia hawē hātxa danaību yuini keska wakī Deusū yurabu xinā betsa wamakatsis iki hanu shaba betsa pewaitā haska hātxa tashnimanūbariai pewakī ana hātxaniki. Bari itxapa katā anūbariaikiri bebükiri nukū shenipabu shanē ibu Davi hakiri nawamakī yuimakī:

“Natiā matū mā Deusū hātxa nīkairā,
matū huīti kuxiyamakāwē”,

akī hātxamai ikūwāshanaibu dasibibukiri Deus hatu yubakashuniki. ⁸ Ha inū, hawē hātxa danānibū bakebu mai pepa anu Josuē hatu iyushū hanu huīrukūti kayabi hatu ibuwamaya hanu huīrukūti betsakiri Deus yubakai ana hātxama ikeaniki. ⁹ Haskawē taea hawē huīrukūti pepa naiuri nū Deus ikūwaību meribi nū hawenabu hikishanaibu hayayuakiaki. ¹⁰ Ha inū, Deusū huīrukūti pepa anu tsuabura ma hikia ana dayama Deusbe huīrukūpakeshākanikiki, damiwakī keyutā Deus huīrukuni keskairā. ¹¹ Haskawē taea hawē huīrukūti pepa anu hikishanū ika nukū merabenā Jesus txibaī yumābiai txītūtaskayamanākāwē, ha habū hawē hātxa níkama nukū shenipabū danānibu keskakī hatu tanaī hatu txibāyamanākāwē.

¹² Ha Deusū hātxa kaīkinā, paepa hiwea keskatū nukū xinā pewakī huni hawē nupe kenu dabeyatū huīti uke merā txapashū uāa keska wakī nukū xinā inū nukū yushī unāti wamiski. ¹³ Dasibi Deusū hatu damiwanirā, unāti waya tsuā hani hūtaī hunetirubumaki. Dasibi nukū akarā, hirabi nuku unāti washanikiki, nukuki kenemis bepētā manakukī pewakinā.

Jesus Deusbe nukū hātxashunika binua kayabikiaki, na hātxarā

¹⁴ Deusū bake Jesus iwāni ana hawēri naiuri kani hawē Epabe nuku hātxashunika binua nū ikūwaīwē taeshū nukū xināwē mestēwātā txibākī heneyamakubainākāwē. ¹⁵ Haska hiwea bika tenei nū yumākūkaīmis keskai nukū Deusbe nuku hātxashunika binua na mai anua hiweria nuku itsai hamapai tibi mei bika teneriai yumākūkainiki. Haskabiai hawa txakabu mekī kaneama iniki. ¹⁶ Haskakē hawara mei nū bika teneaitiā hau nuku merabewanū Deusū kuxipa xinākī haki dateama ikūwāi haki txanikī ea akubainākāwē, hau nukū Epa Deus nukipatū nukuwē dabanā ikī hawē duapawē nū nuitapai hau nuku merabewanunā.

5 ¹Haska inū, hawenabu txakabukubaīmisbuwē taea Deus hatuki sinatai habuā hatu daewashūkī merabewakī txashuwā tesēshū hau hatu kua keyupakeshūshanūbū dasibi Deusbe hawenabu hātxashunika shanē ibu tibi hunibu anua Deusū katumiski, Moisés betsa Arāo katuni keska wakinā. ²Hamē yura betsa imis keskai Deusbe judeubu hātxashunika shanē ibu tibitū ibubis mekei peama kanemisbuwē taea haska xinaī hatuwē nuiriatirubuki, unāriabuma inū txakabuwakī kaneaibuwenā. ³Ha inū, hawē txakabuwē inū nukunabū txakabuwē taea Deus sinatai Deusbe nukunabu hātxashunika shanē ibu tibitū Deusū yununi txibākī Templo hemaītī anushū yuinaka hatu menu keyushūkī Deus hatu daewashūpakemisbuki. ⁴Ha inū, tsuāra ibubis eiskaū xinaī: “Deusbe enabu hātxashunika shanē ibunū”, ika hamebi katukutirubumaki. Hakia Deusū Arāo katuni keska wakī tsuara katukatsis ikī duawakī hatū besti hatu kenakī katukubaīmiski.

⁵Habiaskari wakī Cristo ibubis katukui nuku hātxashunika binua ibubis ikama iniki. Hakia Deusū duawakī yuikī:

“Mī ē bakerā, natīā ē hiwea mia inākī ē mia yunuaii”,
aniki. ⁶Hanushū hawē kene betsa anushūri yuikī:

“Miarā, minabu ebe hātxashunika niti ikama mī ipakeshanaii,
Melquisedeque ipauni keskairā”,
aniki.

⁷Ha inū, nenu mai anu yurabube Cristo hiweyua mawawē dateyamanū ika yumaī saī iki kashai hawē Epa Deusū merabewatiru xinaī habe hātxakī hau hawē date yushī nemashunū hawē kuxipa ea aniki. Hawē Epā hātxa nīkakī danaīsmawē taeshū Epa Deusū haska wai nīkatā hawē date nemashuniki. ⁸Ha inū, Deusū bakebiatū hawara bika tenekī nīkakī txibāhairanū itā hamapai xarabu haska Deusū abumis Cristō nīkahairai ishūkūkainiki. ⁹Haskai pepakūkaini hawē besti hiwekuūa bi nū hawē pashatirubu nuku ishuī ha besti bai ikibi iniki, nū habū ikūwākī txibāshanaibu nuku ishuñā. ¹⁰Hawē bake haska yubani keska watā Melquisedeque keskari wakī hawenabu Deusbe hātxashunika shanē ibu binua hau niti ikama ipakeshanū Deusū ha uīkī katunishū yununiki.

Jesus ikūwābiatā henetimakiri hatu yununikiaki, na hātxarā

¹¹Haskai Deusbe Jesus nuku hātxashūmiskiri itxapa ē ana matu yuitirubia mā unāshubira tapiaīwē taea ē matu yusīaī bikahairaki. ¹²Ha inū, bari itxapa ikūwābiakubaini mā yusīnanāriamaki. Hakia natīā yusīa betsa betsapa Deuskiri hau tsuabūra unāshubira matu meshtāmabaikī ana yusī pewanūbūwē. Hamē ha dukū hawaira abukī ikūwākī mā tapinibuki. Hakia natīā mā ma punu nukai babuhairaii. Hanū piti kuxipa pinū ika keskama mā bakeixtā txutxu heneriamaka keskabuki. ¹³Ha inū, bakeixtā txutxu besti amis keskaburā, tsuāra haska nukū Shanē Ibū abuai tapiāma mā kanekubaini. ¹⁴Hakia yura ewabū piti kuxipa pimisbu keskabū habuā besti hawara pepa inū hawara txakabu unāti wakī Deusū hātxa pepa unākī katutirubuki.

6 ¹Haska tapīkubaini ewairā, nū yura ewa keska itirubukiaki.

Haska bebükiri Cristokiri matu yusīkī taewanibu haskakiri nū ana hawētxaīs txītuābirābirākī nū matu yusītirumaki. Eska tibikirirā, ikūwāriabuma hatu ikūwāmatikirirā, hawara txakabu betsa betsapa aki hawē taea mawa kayabi anu bumisbu hatu putamakī yusīakirirā, haska wakī Deus txibākī ikūwātikirirā, ²hatu naximakatsi hatu yusīakirirā, habū Cristo ikūwaībuki mapepishū hatu Deus yukashūtikirirā, mawabu ana bestēshanaibukirirā, Deusū hatu unāti watā hanu hatu bika tenemapakeshanaikiri haskas yusīawē besti nū matu yusītirumaki. ³Hakia ikūwaī haska tibiwē nū ewakī nū anūbū Deusū nuku merabewaya haskai Jesuksi nū txiti ipakenūbū ana matu yuinū nīkakāwē.

4-6 Tsuabura Deusū hawenabu wakatsi hatu katushū hawē Yushī Pepa hatu inākī hatu merabewamapakeaya hawē hātxa pepa unaī Jesus ana huaitiā haskasnūbariai keskai hiwei taekī habū Jesus ikūwākī txibābiai putai txītūtā hatūmebi ana xinā betsa watirubumaki. Habu Deusū bakē hātxaki kashekī danākī ana cruzki masta keska wakī hatunaburi Jesuski kashemaibuwē taeshū hatu yusīkī nukūri hatū xinā hatu betsa wamakī nū hatu pewatirumaki. **7** Ha inū, mai pepa anu ui imakī yurabū yunu banaimabu maī yume pewai hanu Deusū hatu manakumiski. **8** Hakia mai betsa anu Deusū ui imabia yurabū yunu banaimabu maī yumewama txaka inū musha bestikē ha mai txakabu Deusū danākī yupumisshū hawē henekī kuashanikiki. Jesus ikūwākī henetā Deus dayashūtxakaiburā, ha mai keskabuki.

9 Ē betsabu inū ē puibuū, haskakiri ē matu hātxawabiairā, matukiri ē xinānā, bai pepaki nukutā mā hawa txītūtirubuma mā ma mestēwātā pashani ē xinaiī. **10** Ha inū, Jesus ikūwaību betsabu merabewai hatuwē nuikī abukī mā Deus abukī Deusū haska abuai akī mā benimawamiswē taeshū hawa kanema matū pepari hakimama matu duawakī matu hawa danāma iriashanikiki, haska natiā mā ariakubainaibuwenā. **11** Haska matu tibitū xinākī mā akairā, betsabu uīmaki heneama xinā txākākī hawara pepa mā uīkatsis ikai heneama menekī akubaīkāwē, haska Deus yubakani heneama manakinā. **12** Ha inū, Jesus txibaī txikixi hau mā punu nukayamanūbū Jesus ikūwākubaīkī hawē unānuma hiweti Deus yubakani bikubainaibu keska wakī hatu txibākī pepa besti wakubaīkāwē, hanu mā mawaitianā.

Deus yubakai hawē unātinani betsa waismakiaki, na hātxarā

13 Hanushū matū shenipabu Abraão Deusū yubakatsi ikī tsuā Deusū kuxipa binua datā atiruma Deus ibubis datā ikī yubakakī **14** Abraão yuikī: “Txanima eā mia pawakī mī bababu itxapa mia washūkī ē mia duawakubaīshanaii”, aka **15** nīkatā hawē yubati hātxa manai hī hī ikama ikūkaīkī atimas haska Deusū yubani bi benimanikiaki.

16 Ha inū, nukunabu yubakakatsi xinaī: “Hawara ē hatube yubakai ē akamakē haratura kuxipatū hau ea haskara washanūwē”, iki tsuara kuxipaki mesei yubakamisbuki. Hanua haskakiri yubakaimawē taea ana xinā betsakī ana tsuā yuba betsa wakī maewatirumaki, hawē taea haa ikirā. **17** Deus haska yubakani meneshanai hawē yubakatirā, hawa maewama tsuabūra txanima ikūwākī shabakabi bishanaibu hatu inākatsi Deus hawē bakewē txanima ashanai hakiri yubakaniki, mestēwainā. **18** Haska Deus yubakamis yubanametā maewai txani txakaismawē taea hawē nukuwē nuishanai nū haki irushanūbū ha ikūwākī manakanākāwē, nuku ashūshanikirkirā, hawē taea yubakaniwenā. **19** Na haska ikūwākī nū manakaiburā, nukū yushī nū ma mestēwābuki, hawē shashu tsumakī

mai betāti shākama putakī mestēwākī mai pus amamisbu keska wakinā. Nukū xinā haska mestēwāwē taea Jesusū ma nuku pewashuni anu hawa dateama nukū Deus meribi anu nū kematinuki. ²⁰Nai anu haskai buaibu ha dukūtū bai wai nuku bai bepēshuni tsua bebui hikiriama ha nukū Deusbe hātxashunika binua ipakeshanai Melquisedeque dayapauni keska nuku ishuī kaniki.

**Cristorā, Melquisedeque hawenabu Deusbe
hātxashūpauni keskakiaki, na hātxarā**

7 ¹Melquisedequekiri ana matu yuinū nīkakāwē. Ha Melquisedequerā, Salém shanē ibu inū nukū Deus binuabe hawenabu hātxashunika inikiaki. Nukū shenipabu Abraão shanē ibu betsabube detenamekī hatu maematā hawara yumetsubaīxinabu hatu deteshū mebītākī beaya Salém mae shanē ibu Melquisedeque kaīkaī haki nukushū Deusū Abraão hau duwapakeshanū Melquisedequeī Deus yukashunikiaki. ²Haska washunaya Abraāonē hawenabu yunua nawabū mabu mebīxina pashkakī mātxī mekē dabeti wabu Melquisedeque duawakī kēwākī mabu mātxī bestixai Abraāonē inākuīnikiaki. Hamē betsarā, Melquisedeque hawē kena maewarā, shanē ibu xinā pepaki. Ha inū, hawē kena betsā Salém shanē ibu maewarā, hawenabu unānuma hiwetanika shanē ibuki. ³Ha inū, betsarā, nukunabu Deusbe nuku hātxashunikakiri hatu unākī hatū epa inū hatū ewa inū hatū shenipabukiri unākī nū hatu tanakubaīmiski. Hakia Melquisedeque betsahairakiaki, tsuā unāmarā. Hawenabukiri tsuā unāma inū, hawē kaīyākiri tsua hakiri hātxaisma inū, mawani tsuā unāmakiaki. Hakia Deusū bake keskai hawenabu Deusbe hātxashunika ipakeriaikiaki, heneamarā.

⁴Ha inū, Melquisedeque shanē ibuhairakī nukū shenipabu Abraão shanē ibubia ha binuwāwē taeshū nawa shanē ibubube detenamekī maematā hatū mabu beshū mekē dabeti mātxītā Abraāonē Melquisedeque pashkashūkī mātxī bestixai inākuīnikiri ana matu yuinū nīkakāwē. ⁵Ha dukū, Abraāonē baba Levī bababu Deusbe nukunabu hātxashunikatū Moisés hatu yusīni hātxa txibākī dasibi hatunabu habias Abraāonē bababubia yura betsabu anua hatu akawakī habuā yunu mātxiābu habū dukū ha piti pashka taewashūmisbuki, mātxī betsā Levī bababu inākinā. ⁶Melquisedeque Levī babamabiātū Abraão anua hawē mabu mātxiā betsā binikiaki. Ha inū, betsarā, Deusū Abraão duawakī ma yubabianikē Melquisedeque shanē ibuhairatū nukū shenipabu Abraão beshmas merabewakī duawanikiaki. ⁷Tsuara kuxipa beshmas hau Deusū duawanū betsā binuatū Deus yukashūmisrā, haska nū unaiī. ⁸Uīkī xinākāwē. Levī bababū Deus dayashūkī hawenabu Israelbū inākuī bishūbiakubaīmisburā, debukubirāmisbuki. Hamē Melquisedequekiri keneniburā, hiwepakeaiwē taea Abraão anua inākuī bikinā, Levī

bababu binuniaki. ⁹Na haska yuikinā, Levī bababu hawenabu Deusbe hātxashunika iki kai xinākī Abraāonē Melquisedeque ināni keska wakī natiā amisburā, haska Melquisedeque pakakī inākinā, Abraāonē hanubi ibubis pakanikiaki, ha mabu mātxī mekē dabeti watā hatiubus bestixai inākinā. ¹⁰Melquisedeque Abraão kawanaiki nukuni keskarā, dasibi Abraāonē bababu kaīriabumabiakē hawē yura meranua habuki nukuni keska nū xinātiruki. Txanima Melquisedequē hawē kuxipawē Abraão inū Levī bababu binua iniki.

Deusbe hawenabu hātxashunika binua bena wanikiaki, na hātxarā

¹¹Israelbu Deusū hatu hawē pepawayukatsi hawē yunuti inū hawē nemati hātxa Moisés hatu ināmakī yununiaki. Hawē taeshū Levī bababu Deusbe hawenabu hātxashunika wakī ha hātxa txibākī hau hatu pewakubaīshanūbū, iwanā, Deusū Moisés habu katumanikiaki. Hatu haska waniwē taeshū habuā hawa pewama kanekubaini hiwenibuki. Haskawē taea huni betsa Deusbe nuku hātxashunika betsa Deus anua huniki. Hamē Arāonē bababū amis keskama hakia Melquisedeque imis keskai Deusbe nukunabu hātxashunika bena hau ipakeshanū haska Deusū xinānishū hawē yunuti maewanikiaki. ¹²Hanua Jesus Deusbe nuku hātxashunika yunukī nukunabu Deusbe nuku hātxashunikabu hatu binumakī hatu hamē waniki. Ha dikabi hawē yunuti inū hawē nemati hātxa betsa wakī Deusū maewarianiki. ¹³⁻¹⁴Nukū Shanē Ibukeni keneniburā, Israelbu shukua betsa anua tashniniki, Levī bababu anuamarā. Ha shukua anua hawa Deusbe hawenabu hātxashunika hayariama iniki. Hakia Judā bababu anua nukū Shanē Ibu Jesus tashnirā, dasibibū unākanikiki. Hamē Moisés Deusbe hawenabu hātxashunikabukiri kenekinā, Judā bababu anua kaīshanaikiri hawa hatuki txaniamma iniki.

¹⁵Haska Deusbe nuku hātxashunikakiri Deusū hawē yusīa maewanirā, txanima shabakabi nū unātirubuki, Deusbe nuku hātxashunika betsahaira Melquisedeque keska nukū Shanē Ibu nuku washunirā. ¹⁶Haska hunibu hau nukunabu Deusbe hātxashunika binua ikūkaīshanū Levī bababu anua katumisbu keska wakī ha hātxa yununi txibākī nukū Shanē Ibu Deusū katuama iniki. Hakia hiwea kuxipa haya tsuā yamawatirumawē taea niti ikama nuku hātxashūpakeikiki. ¹⁷Ha kaīriamabia hau hawenabu Deusbe hātxashunika ipakeshanū hakiri keneniburā, eska yuiaki:

“Miarā, minabu ebe hātxashunika niti ikama mī ipakeshanaii,

Melquisedeque ikūkaini keskairā”,

aniki. ¹⁸Habu dukū katushū Deusū hawē hātxayabi hatu yunubiani ha yunuti sheni babutū nū haki txiti ibia nukū hiwea hawa nuku pepawatirumakē Deusū nemakī beshteyuniki. Haskawē taeshū Jesus nuku hātxashunika tashnimatā hatū daya binumaniki. ¹⁹Deusū Moisés

yunua hawē hātxa keneni txibābiai hatū nuku pepawatirumakē hawē shātukū betsa yunukī nuku hawē yuba bena pehaira wakī ha txibaī haki dasitā Deusū enabu kayabibu nū hiweshanūbū nuku ashuniki.

**Hawenabu ini keskama Deusbe ha nuku hātxashunika
binua Jesus hiweakiaki, na hātxarā**

20 Ha inū, Jesus katukinā, Deus ibubis yubakakī betsa watimawakī mestēwākī Jesus katuniki, hau nuku hātxashūpakeshanunā. Hakia Deusū hawa yubama yunukī Levī bababu katunikiaki, Deusbe hau nukunabu hātxashunika ikubainūbuna. **21** Hamē nukū Shanē Ibu katukinā, hawē yuba kanetima waniki. Hakiri tana yubakaikiri Davi hakiri hātxakī kenekī:

“Deusū hawē bake katukī hakiri yuikī:

‘Miarā, ebe minabu hātxashunika mī ipakeshanaii, niti ikamarā’, akī yubakī Deusū ma yui hātxashu ana hawē xinā betsa wama ishanikiki”,

akī nuku keneshuniki. **22** Ha dukū nuku yubani keskama Jesuswē hawē yubaka bena binumakī pepahaira waniki. **23** Ha inū, Moisés hātxa txibaī Deusbe nukunabu hātxashunikabu mirimabu dayabiae betsa taska tsua hiwei ikibi ikama dasibibu mawakubaīmisbuki. **24** Hakia Jesus ana mawatirumawē taea ha besti Deusbe nuku hātxashūkūkainaya betsā haska washū hawē daya mebitirumaki. **25** Tsuabūra Jesus ikūwaī hawē Epa Deuski dasia Deusū kupiti binui pashaibu hiwekuīa inākī hatu merabewai Deusbe nuku hātxashūpakeikiki, hawa niti ikamarā.

26 Hanua Jesus Deusbe nuku hātxashunika binua nū haska keskariai hiwetiru ha hawa txakabu hayama inū hawa detsis hayama meribi pepa besti haska yurabu txakabuki Deus sinatamamisbu keskama pepakī keyu hatu binutā naiuri pepahairai hauri nuku hiwei kashuniki. **27** Ha nukunabu Deusbe nuku hātxashunikabu binuabunā, shaba tibi yuinaka betsa tenātā hatu kuakī menu keyushūmisbuki, ha dukū hatū txakabu dukū buatā ha katxu hatunabū txakaburi buashūkinā. Hamē Jesusrā, hatu keskamaki. Hatū nukū txakabu Deus buamai hawē hiwea yauxiamā cruz anua besti wai hawē hiweawē nuku mawashūkī ana mawatimai ibubis Deus nuku daewashuniki. **28** Ha inū, Deusū Moisés yusīni hātxa txibaī pepakatsi ibiae Deusbe hatunabu hātxashunikabū kanemisbuki. Hanushū Deusū hawē yunuti inū hawē nemati yunu keyunishū hawē bake yubakī katukī nukunabu Deusbe hātxashunika binua pepahaira hau ipakeshanū hakiri yubakatā katuniki.

Deusū Jesuswē yuba bena pehaira wanikiaki, na hātxarā

8 **1** Nū haska hakiri hātxairā, nuku Deusbe hātxashunika binua nū ha xinā kaya wairā, nai anu hawē ibu Deusū tsauti yusiuri nuku

tsaushunaki. ²Hanu Deus hiwea anua Deusbe nuku habi hātxashunika kayabi hawē daya akirā, haska hatu yusīmani wē taeshū hatū yusīa nū ikūwaii. Txanima Deusbe nuku hātxashūmistū hatu dasibi binutā hanushū tsuā ana itxakawatima anu Deusbe shanē ibukī hanu Deuski nukuti kayabi Deusū besti ani anushū nuku inū hawē Epa Deus daewakī nuku haibunamemaikiki, ana sinatamamarā, hunibū Templo wama ini anushunā. ³Ha inū, Deusbe hawenabu hātxashunika tibirā, Deusū hatu katukubaīmiski, hau habū hatu merabewakī hawē Deus daewati yuinaka inākuīaību hau habū kuashūkubainūbunā. Hakia Jesus Cristo nuku hātxashunika inū ikarā, hawē yurawē hawē hiwea yauxiamā hawē Ibu Deus nuku daewashunū ika nuku mawashuniki. ⁴Hamē nenu mai anushū Deusū hātxa Moisés yusīni txibākī Deusbe nukunabu hātxashunikabū txashuwā bake inū ina awa tesēshū kuakī ma hatu menu keyushūkubaīmisbuwē taearā, nukū Shanē Ibu Jesusrā, hania Deusbe nuku hātxashūtiruma ikeanaii. ⁵Ha inū, haska Mati Sinai anushū Deusū nai anua tari inū bitxi hiwe dami Moisés uīmaxina Moisés hatu amanū ikaya hanushū Deusū Moisés ana yuikī:

“Uīrawe. Haska mati anushū ē mia uīmaxina keska ha itsa hatu amashāwē”,

aniwē taeshū Deusū Moisés uīmani ha kayabima ha itsa uīmani keska ha Israelbu hawenabu Deusbe hātxashunikabū txibākī akubaīmisbuki. ⁶Hakia Cristo nuku hātxashunika kayabirā, ha hawē Epabe nuku hātxashūkī nukukiriri xinaī nukuwē dabānā Deus hakiri yuba bena pehaira ana tsuā betsa watima waniki, hawē taeshū hawa kanetima txanima yuba mestēwākinā.

**Ha dukū Deusū yubani yamawai kai ana bena
yubashanaikiri hātxanikiaki, na hātxarā**

⁷Hanua ha dukū yubani pepahairakē hawē yubati hātxa ha katxu Deusū ana yubama ikeaniki. ⁸Hakia ha yurabu Deusū uīa hawa hawē yunuti pe txibābumakē hanushū hatukiri hawē yuishunika Deusū Jeremias yuikī:

“Deusū yuikī: Hawatiāra Israelbu inū Israelī bake betsa Judā bababube ē hatube yubakai benashanaii.

⁹Na haskakiri hatube yubakairā,
ha baritiā hatū shenipabu Egito mai pakea anu hiweabu
ē kuxipawē ē hatu tsekabirākī iweni keska
ha xināwē ē hatu ani keska ē wama ishanaii.
Ē habu hatu yubani ea txibākī pewabumawē taeshū
ē ma hatu heneaki, iniki, Shanē Ibu Deusrā.

¹⁰Hamē hanu hatiara Israelī bababukiri ē ana hatukiri yubakairā,

eska ē ishanaii.

Hatiara haska ē hatube yubakai benairā,
ana bemakis ē hātxa ē hatu yunuamaki.

Hanua hanu hatuki dasikatsi hatū bushka anu ē hātxa mistukī
hatū huīti bera watā ē hātxa hatuki kenea keska ē washanaii.

Hanushū habū mekenika Deus ea ē ikaya
habu enabu bera meribi kayabi ikubaishākanikiki.

¹¹ Hatiā ē hatu haska wakē
ē hatū mekenā Deus dasibibū unashākanikiki,
shanē ibuhairabu inū hawaumabūrirā.

Dasibi habū ma ibubis ea unā keyuaibū
tsuabūra hawē haibuabu inū hawē betsabu ekiri hatu xināma
ishākanikiki.

¹² Hatū txakabu hatu buashūtā
ē ana haska hatukiri xināma ikūkaishanaii”,

aka hawenabu yusitā Jeremiasī nukuri keneshuniki. ¹³ Hanua hawē
yubati hātxa benakiri Deusū Jeremias hātxa watā xinaī: “Ha dukū ē
yubati hātxa sheni ē anirā, ana ikama ishanikiki”, ikī ana atimawakī
xinākī: “Bena ē yunuaya ha dukū ē yununi shenikūkaini yamai kaikiki”,
iwanā, Deusū xināniki.

**Deus daewati pe beshmaskiri Deusū Moisés
yunua hatu amayunikiaki, na hātxarā**

9 ¹ Haska inū, Deusū Moisés ha dukū yubakī yunukinā, na mai anu ha
hiwe merashū haska wakī Deus kēwākī daewakubaifirubu hatu amaniki,
haska wakubiranibu inū natia nuku ashūmisburā. ² Hanu haki Deuski nukuti
tari hiwe wanibukiri ana matu xināmanū nīkakāwē. Ha dukū tari hiwe
nakētā tari pūtenibu anurā, hanu hawē mabu betsā ha dukū taeaki, hawē
txi ketī inū haki misi mātxīti tapu meribi hanu misi mania Deus kuashūtī
hayaki, hawē kenarā: “Meribi dītuki”, anibukiaki. ³ Hanua ha katxu tariwē
pakea betsā unuri ha shaba dītu betsarā, hawē kenarā: “Hanu Deuski nukuti
meribihaira dītuki”, anibukiaki. ⁴ Ha dītu meranā, habianushūri hakishū
inīti kuati ouro mane txi tapu fogão hayaniki. Ha inū, hawē Deusū yubani
hātxa aruti bau meribihaira ouro haswē dasibi bepukī keyua hayanikiaki.
Ha merā ouro mane xumuki hanu tsua hiweabumanushū Deusū hatu inākī
hatu pimapuani manā duru inū, Arāonē mestēti dami hukui huani hi inū,
mixki ture sapa dabeki Deusū yunuti inū hawē nemati 10 hātxa kenenī hati
hayanikiaki. ⁵ Hanua hawē unāmati aruti bau mamaki Deusū kuxipa unāmati
nai tsuma itsa dami dabe besū dabetā hawē peiwē hawē hatuwē nuiti bau
beputi atximanibukiaki. Deus kēwātī mabukiri hatis ē matu yusiyuaii.

⁶ Hanushū hawē Deus kēwātī mabu haska pewatā Deus kēwātī shaba
tibi hanu dukū meribi dītu besti anu Deusbe nukunabu hātxashunikabu

hikipaunibukiaki, kēwākī Deus yuinaka menushūkinā. ⁷Hakia ha katxu meribihaira dītu anu ano tibi shaba bestitxaitiā bestiwai Deusbe nukunabu hātxashunika shanē ibu binua besti hikikī ibubis kaneriamiswē taeshū yuinaka himi bushū hawē nuiti bau beputiki himi baxa baxa akī Deus daewayupaunibukiaki, hawē txakabu inū hawenabū txakabu Deus hakimawakī hau ana hatukiri haska xināyamakubainunā. ⁸Na haska wakubainiburā, natiā Deusū Yushī Pepatū ha haska wakubiranibu keska shabakāshū kēwākubiranibu nuku unāmaikiki. Habiaskariai ha bai txibaī Deuski nukuti meribihaira anu tsua hiklama ipaunibuki, Jesus Cristō nuku bepēshūriamawē taeārā. ⁹Ha inū, hanu Deuski nukuti tari hiwe anushū hawē daewati beshū inābu hatu kuashūkī keyubiakē tsuā xinā pewakī keyuama ipaunibuki. Haska wakinā, hawē nū unātirubu apaunibuki. ¹⁰Ha inū, hawē yubati hātxa bena Deusū yuiriama haska wakī hau pishanūbū inū, haska wakī hau nushushanūbū inū, haskai pepai hau datxukishanūbū yusikī hatū yura bestikiri Deusū hatu yununi hawē hatu merabewayuniki. Hakia natiā na habias hātxa txibākī tsuā ibubis hatū xinā mekekī pewatirubumaki.

Deus daewati pehaira Cristo inikiaki, na hātxarā

¹¹Hakia Cristo na mai anu ma iwāniki. Eskatiā harā, nukū Shanē Ibu Deusbe nuku hātxashunika binuhaira haska Deusū yuba bena nuku ināniwē nuku mekekubainikiki. Hanu Cristo hikinirā, na mai anushū hunibū hiwe wani keska anu hiklama hakia haskarara ma hari Deusū pewashuni anu hikitā haria nuku Deusbe hātxashuni hawa apaunibu keska wama hatu binua pehaira kaneisma nuku ishūkūkainikiki. ¹²Cristo ma nuku hikishūtanā, hatū nuku yuinaka himiwē Deus daewashunū ika ikama iniki. Hakia nukū txakabuwē taea nuku mawashuni besti wai ana mawatimai hawē himi habakī hau Deusū nukū txakabu buashūtā nuku kupiyamashanū Deus bebū hikitā nuku daewashuniki, hawē hiwepaketi pe nuku washūkinā. ¹³Txanima Deusbe nukunabu hātxashunika dayakī ina awa bene inū txashuwā himi baxa baxa akī inū ina awa bake yushā menua hawē mapu ūpashki mutsashū ha mapu pae watā hatuki baxa baxa ariakī tsuabūra txakabu waxina hawē txakabu tushkuakī ana hawenabubetā tari inū bitxi hiwe inū txipu Templo anushū ana Deus kēwātiru wakī hatu pewakubaīkanikiki, bemakis besti wakinā. ¹⁴Haska wapaunibu pebia haska binumakī Cristō hawē himi habanirā, kuxipa paehairaki. Haskakē Deusū Yushī niti ismatū merabewaya inākuīti hawa txakabu hayama keskakī Jesus Cristo ma ana bestēkī Deus nuku daewashuniki. Mawai hawē himi habaniwē taea natiā nukū xinā txakabū nuku kanemakī hawē nuku tenāmis nuku buashūtā nukū kupiti bitā hiwekuīa nuku inākī pewaniki, Hamébi Hiwemis Deus besti duawai ha dayashuni nū hiweshūkubaīshanūbunā.

Natiā Jesus Cristowē taea yuba bena nū hayakiaki, na hātxarā

15 Tsuabura Deusū hatu katunibu habū hiwekuña ikibi ika bishanaibu Deusū hatu yubani haska Jesus Cristō pewanū ika dasibibu mawashūtā unuri Deuski inū yurabuki hātxashunikai dasitā, haskatā Deusū yuba bena pewakī hawē taeshū nukū txakabu nuku buashuniki, ha dukū yubani hātxa txibāma nū kanei nū txakabukubaīmisbu nuku pewairā.

16-17 Haska inū, hawē mabu pashkakī hawenabū hau ibu washanūbū yura mawariama ibubis hawenabuki tanakī hātxawē kasmai kenewē amisbuki. Hakia ha mawariamakē hawē yubaka hātxa txibākī hawē mabu ibu watirubumaki. Hakia ma mawakē haska bebükiri yubakaima ibu watirubuki. Haska keskai Jesus nuku mawashūtā ana besteniwē taea haska Deusū nuku yubani nū ma hayaki. 18 Ikūki. Deusū ha dukū yubanirā, yuinaka ina teseā himiwē hawē dukū hatu unāmati taewamakī hatu yununiki. 19 Haska inū, Deusū yunuti hātxa tibi inū hawē nemati hātxa tibi Moisés hawenabu dasibi yusishū hatu keneshūtā, txipu txashuwā dani taxipa wa ni peiyabi tsumashū ina awa bake himi inū ūpash neshua pukutātākī Deusū hātxa una baxatā hawenabu baxa baxa akī 20 hatu yuikī: “Matu yuinū nīkakawē. Na hātxa ē matu yuishuwē Deusū matu ma yubashuki. Ha inū, na himirā, hawē Deusū matu yubashu xināmati himiki”, atā 21 Moisés hatu haska watā habiaskari wakī meribi wakī hanu Deuski nukuti tari hiwe inū haki Deus kēwāti mabu dasibiki Moisés ina awa bake himi baxa baxa akī keyuniaki. 22 Deusū Moisés hawē hātxa yununiwē taearā, mabu inū tsuabura Deusuna wakī hatu meribi wakinā, himi habama hatū txakabu buatiruma inikiaki. Hakia Deusunabu meribi hatu wakinā, hatū txakabu buashūkī himi habai bestiwē atiwakī yununiki, Moisésnā. 23 Haskawē taeshū txanima himiuma tsua meribi itirumawē taeshū yuinaka mirima detekubaīpaunibuki, hatū txakabu ana Deusū xinātimā wamakinā. Hakia haska wakinā, haska txipu Jesus Cristō nukū txakabu nuku buashūshanai ha binumakī ha kayabima mawakī ha keska wakī akubainibuki.

**Habū ikūwāshanaibū txakabu buanū ika Cristo
nuku mawashunikiaki, na hātxarā**

24 Hanua hanu Deuski nukuti tari hiwe hunibū na mai anushū anibu anu Jesus Cristo hikiama, hakia nai anu hanu Deuski nukuti kayabi anu hikinishū Deus bebunua natiā nuku hātxashūkī Jesus Cristō nuku ea ashuīkiki. 25 Ha inū, Arāonē bababu Deusbe nukunabu hātxashunika shanē ibu binua ano tibi dayairā, himi betsabu bui hikitā Deus inākī Deus uīmai hanu meribihaira anu hikipaunibu keskai Cristō hawē himi bushū inākī baxa baxa akubaītima iniki. 26 Cristo haskatianirā, mai damiwakī taewaitiā nukū txakabu buanū ika mawani nuku mawashūpakei heneama

ikeanaii. Hakia bari hawē heneaitiā haska Epa Deus hakiri yubakani natiā hawē hătxa txibăkī nukū txakabu nuku buashuni mawakī hawē yura hawē ibu nuku inăshūkī nukū txakabu buashunū ika Cristo bestiwai tashnitā mawaniki. ²⁷Yurabu dasibi besti wai mawamiskē hanushū txipu Deusū hatu unăti washanikiki. ²⁸Ha inū, Cristo haska keskariai hawē hiweawē besti wai mawariakī Deus nuku inăshūkī nū habū ikūwăshanaibū itxapabū txakabu nuku buashuniki. Txipu ana ha katxu Cristo huirā, ana txakabu pewatanū ika huama hakia nū habū manaka bestiabu nuku pasha watā mekēnū ika ana hushanikiki.

**Deusū Moisés hawē hătxa yununiră, ana hawē
hatu pewatirubumakiaki, na hătxară**

10 ¹Hanua Deusū hatu yubani Moisés hatu yusipauni hawē yubati bena haska hawē besu tashnimashanai hawē bemakia unămati besti iniki, haskaira mawaira kuxipa ha kayabimară. Haskakē Deusū hătxa Moisés yusiniwenā, tsuabura dasibi pepatirumawē taea bari tibi habias daya txashuwā bene inū ina awa bene teseshū kuakī keyushūpakebiakī Deusbe nukunabu hătxashunika shanē ibu binuatū nukunabū hatū xinā hatu betsa wamakī dasibi hatu pewakī keyushūtirubuma ikubiranibuki. ²Txanima Deusū hătxa kuxipa hayatū hatū txakabu ma pewakē habū xinā ibubis ma pe mekinā, ha yuinaka menukī Deus inăkubainaibură, henekeanibuki. ³Bari tibi txashuwā inū ina awa teseshū hatu kuashūkī Deusbe nukunabu hătxashunika shanē ibu binuatū hatū txakabu ana hatu xināmakubaímiski. ⁴Hakia yuinaka mawa himiwē hatū xinā txakabu pewakī hatu buashūtirubumaki.

Jesus Cristo mawakī Deus nuku ma daewashunikiaki, na hătxară

⁵Haskakē Jesus Cristo mai anu dami tashnimashū yurabu yusikī taewakatsi hawē Epa Deus yuikī:

“Epaā, yuinaka inū shekiwā duru kuaibu besti mī ana abuamaki.

Haskakē mī xināwē ē akubaishanū huni kuī yura mī ea ināniki.

⁶ Ha inū, hatū txakabu buakatsi ikī inăkuī bushū hatū txakabu buashūkī hatu kuashunaibu mī ana haska abuamaki.

⁷ Haskakē eska unătă haska ekiri kenenibură, mī xinānē besti anū ika ē ma tashniaki”,

aniki. ⁸Ha dukună, Deusū Moisés hatu yusimani keska abiakī kaneaibuwē taeshū Deusū hatū inăkuī inū hatū txakabu buashūkī hatu menu keyushūbiakubainaibū Deusū ana abuama inū benimama ikükainaya ⁹Jesus hushū yuikī: “Haska mī xinānē besti anū ika ē ma

tashniaki”, ikī hawē Deus daewati sheni hawama wakī keyutā hawē Deus daewati bena hamebi hawē hiweawē nuku bena washuniki. ¹⁰ Hanua Deusū xinā besti txibaī bestiwai hawē yura Deus inā nuku mawashūtā ana besteniki, ana betsatiā mawatimairā. Haska wakī Jesus Cristō Deusunabu nuku wakī ma nuku meribi waniki.

¹¹ Haska inū, hatū txakabu hatu buashunū, iwanā, inākuī betsapa Deus inākī habias bestikima yuinaka kuai bikamisbuki, haskawē hatū txakabu tere akī keyutirubumabia Deuski nukuti Templo hemaītī anu dayakī bari tibi nukunabu Deusbe hātxashunikabū habiawēs daewati wakubaīmisbuki. ¹² Hamē Jesus Cristo ikirā, habū nū ikūwāshanaibu nukū txakabu nuku buashunū ika besti ha bestiwai cruzkia nuku mawashūtā ana ipatimai bestētā hawē Ibu Deusū yusiuri hanushū betsabu binūa besti natiā ma tsauwaki, hanua nuku hātxashūkūkainirā. ¹³ Harishū tsuabūra Cristo danaī haki sinataibu Deusū hatu maemamakī hawauma hatu washanai manayui Jesus Cristo tsauwaki. ¹⁴ Jesus Cristō hawē hiwea besti wakī Deus inākī ma dasibi pehairawai mawaniwē taea tsuabura Deusū ma hatu pewani ma meribi hiweshūkanikiki. ¹⁵ Deusū Yushī Pepatū betsaa watimawakī hawē yuishunika Jeremias yuikī yubai:

¹⁶ “Ê Yavé Deusū hatu yuikī:

‘Hanu hatiara Israelbukiri ē ana hatukiri yubakairā,
eska ē ishanaii.

Hatiara haska ē hatube yubakai benairā,
ana bemakis ē hātxa ē hatu yunuamaki.

Hanua hanu hatuki dasikatsi hatū bushka anu ē hātxa mistuki
hatū huīti bena watā ē hātxa ē hatuki kenea keska washanaii”,
iwanā, ana ha hātxakiri yuikī:

¹⁷ “Hatū txakabu hatu buashūtā
ē ana haska hatukiri xināma ikūkaishanaii”,

Yavé Deusū ea waxinaki, aka Jeremiasī nīkatā nuku keneshuniki.

¹⁸ Ma nukū txakabu pewatā nuku buashunikē ana tsuā hatū txakabu buanū ishū yuinaka ana tesēshū hau ana hamē yuinaka kuayamakubainūbwē.

Deus yubakaniki haki dasi kakatsi txītūtimakiaki, na hātxarā

¹⁹ Ê betsabu inū ē puibuū, haskawē taea Jesus Cristo nuku mawashūkī hawē himi habawaniwē taearā, natiā hawa dateama Deusbe hātxanū ika hawē dītu meribi anu hikiae keskatā nū haki ma kematinrubuki.

²⁰ Ha meribi dītu anu hanu besti wai hawenabu Deusbe hātxashunika besti hikibiakubaīmisbū eskatiā Jesusū ha tariwē bepunibū keska nuku bepēshūkinā, hawē yurawē mawakī ha meribi dītu bepunibū bepeā keska waniki, hawē taea ha bai bena txibākī hawē kai nū Deusbe hātxakubaishanūbū nuku ashūkinā. ²¹ Natianā, nukū Deusbe nuku

hātxashunika kayabi Deus bebū ma niaki. ²² Haskawē taea nukuri Deusbe hātxanū ika nukū xinā txakabū nuku mekemis ana mekemama ūpushwē txuki keskatā nukū huīti shūpītā txanima kayabi ikū kayabi wai Deusbe hātxakubainākāwē. ²³ Habias mestēwātā xinā betsā betsapa wai txītuāma haska nū ikūwākī yuiā besti manakakubainākāwē. Txanima Deus yubakanishū nuku ashūshanikiki, kaneamarā. ²⁴ Ha inū, nū habū ikūwaīburā, merabenaī abunamei pepai duanamekubainākāwē. ²⁵ Ha inū, Deusū hātxa tapī itxai heneyamakubainākāwē, haskai betsabu babui txītūkanikirkā. Haskama betsabube merabenākatsis ikī hatu uīmakī hamakiri xinābiabainaibū hatu beya wakī xinā txākāwākī hatu benimawakubaīkāwē. Hatu haska wakī ma Jesus ana hua kemai uīkatsirā, xinā txākāhairai hatube itxai heneyamakubaīkāwē.

²⁶ Ma Jesus Cristokiri unāti wakī txanima tapībiatā haratubūra hawa xinā betsā maewama ana nukūmebi txakabu mei atimapai huīti kuxikī nū akaiburā, ana hawa betsawē Deus daewati nū hayamahairakiaki. ²⁷ Txītūtā nū hawē hiwei kairā, Deus hatuki sinatakī hatu kupitxakayamakī txi merā hatu menukī keyushanai besti manakanikiki. Uīrakāwē, mesekirkā. ²⁸ Nukū shenipabū Deusū Moisés yusīa hātxa nīkama txakabuwaibu dabe kasmai dabe inū besti habias hakiri yui kaneabumakē hatu unāti watā hawa hatuwē nuiama kupikī tenāpaunibukiaki. Natiā ha yununi mese hayayuaki. ²⁹ Matubunā, xinākāwē. Tsuabū meshanimēkaī, ha hawa hatuwē nuiama Deusū hatu kupitxakayamashanairā. Jesus Cristō himiwē hawē hatu yubani Deusū Yushinī hawē taeshū hatu abubia tsuabūra Deusū bakeki hameī haki kashekī hawē himi hatu habashūbiani danākī itxakanikiki, hawē taea habū ikūwaību pepati wabianikenā. ³⁰ Hanushū Deusū hawē hātxa yunui hamebi yubakai hātxai: “Tsuāra matu txakabuwaya meyamashākāwē. Emebi Ě Hiwemistū ha txakabuwaibu eā ē hatu kupishanaii”, iniki. Ana betsā txani: “Yavé Deusū hawenabu unāti watā hatu manakushanikiki”, arianiki. ³¹ Txanima hawara tibi txakabui ikaiburā, mese beshmaski. Hamē Deus Hiweatū hatu kupiai tibi ishanairā, mese mepakekubaīshākanikiki, hau haki besti datekubainūbūwē.

³² Hanu mā Jesus ikūwākī taewaitiā mā ini xinākāwē. Habū ikūwākatsi ikabumā matu bika tenemabiabu mestētā mā binukubaīyamaki.

³³ Hanushū hatiri matubi itxakī mirimabū uīaībū bika betsā betsapawē matu memaibū hanua betsabu ha nuitapaibube hatuki dasishū hē iyamai dateama mā hatu merabewakubainibuki. ³⁴ Jesusunabu betsabu hatuki sinatakī bitxiti hiwe merā hatu bitxiabu nuitapaibuki mā batātanaya matū mabu inū matū hiwe matu biābū hawa yuiama benimakī matū hamapai hatu heneshūkī Deus kēwākī hawē mae pepa nai anu hawa txapuisma hanu hiwei ikibi iki mā kashanai haska mā xinākubaīyamaki. ³⁵ Haskawē taeshū mā ikūwaīnā, benuyamakāwē, mā ma haki txiti

ika bika tenemiswē taeshū matu itxapa manakushanikiki. ³⁶ Hamē matu akabumaki, bika tenemakinā. Haska Deus yubakani haska xinaī keskawē matu akaiburā, dateama binui hawē mestēkubaīkawē. Mā haska tenekubaīmisbuwē taeshū haska Deus yubakaniwē matu manakua txanima mā uīshanaii. ³⁷ Deusū hawē hātxa yuishunika hātxa wa hatu keneshūkī:

“Ē haskakiri yubakairā,
hawa manakubiranama hawaira iki hushanikiki.

³⁸ Tsuabura pepabunā,
haska ē yubakai xinākī ikūwaī hawē hiweshākanikiki.
Hamē tsuabūra ha ē yubakai ikūwākī
mestēwākatsi ikama txītuaīburā,
ē ana habuwē benimama ishanaii”,
aka nīkashū nuku keneshuniki. ³⁹ Haskakē betsabū Jesus txibaī txītuaību habu Deusū kupyaya ea inū mā ebetā Jesus ikūwaī txītuāma nū txibākubaīmisburā, hawē pashai Deusbe nū hiwekūkaishanaii.

**Haskakī hatū shenipabu itxapabū Deusū hātxa
ikūwāpaunibukiaki, na hātxarā**

11 ¹ Deusū yubakati hātxa txanima ikūwākī hawa uīriamabia hamapai tibi pepawē Deusū nuku duawashanai hayakatsi hawa xinā betsa wama mestē besti watā nū manakahairakubaītirubuki. ² Nukū shenipabu itxapabū Deusū yubakati hātxa haya ha ikūwākubainaibuwē taeshū Deusū hatū xinā unātā hatukiri pe xinaī benimakükainikiaki.

³ Hamē hawara nū uāi inū nū uītiruma dasibi mai inū nai anu damiwakinā, hawē hātxa kuxipawē besti Deusū damiwanirā, ikūwākī nū unākubainaaii.

⁴ Ha inū, Adāonē huni bake dabe Deusū yunuxina hawē hātxa Abelī ikūwākī txibākī hawē Deus kēwāti txashuwā tesēshū kuakī keyushūbiaya hawē betsa Caimnē Deusū yunua hātxa txibāma hawē bai anua yunu besti kuashūkī Deus kēwāpaibiaya Abelī kēwāti besti Deusū abukī hawē hātxa ikūwaī unaī: “Huni pepaki”, anikiaki. Ha inū, Abel mawabianikē haska ikūwākī tates taewatā henebaini habiawēri nū ikūwākubaīshanū Deusū hātxa Abelkiri kenenibu uīkī nū unāriakubaīmiski.

⁵ Ha inū, Enoque huni pepatū Deusū hātxa ikūwākī txibākī heneama Deusbe haibunamekī Deus benimawakubainaya hawenabu uīmamabaīkī hau mawayamanū Enoque Deusū nai anu aininiaki. Haska kenenibu nū uīmiski. ⁶ Ha inū, tsuabūra Deusū hātxa ikūwābumarā, haskatā Deus benimawatirubumaki. Hakia tsuabūra Deus hiwea haya inū hatū hatu manakushanai benakī hau ikū besti wakubainūbūwē.

⁷ Ha inū, nukū shenipabu Noē Deus ikūwāyā Deusū bebūkiri haska washanai iriama uīyamabia huni pepakī Deusū yunuti txibākī hawē

hawenabu pashawakatsi nunuti ewapa wanikiaki. Haska Deus ikūwaīwē taeshū Deusū mekekī hawē pewē manakukī pashawanikiaki. Habias hātxa ikūwākī txibaīwē pashakī yurabu mai hirabi anuabu Noē hatu kupinikiaki.

⁸ Ha inū, Abraãoñe Deus ikūwākī txibākubainaiwē taea Deus habe haria yubakakatsi ikī Deusū kena hawa hē iyamama ikūwaīwē taea hawē mae henei tashnikaini hani kai unāmabia ha mai pakea betsa anu Deusū ināshanai anu kanikiaki. ⁹ Deusū haska yubaimawē taea hawē xinānē besti ikūwaī ha mai pakea anu txipu ibuwanūbariai ha xinaī nawa betsa keska hiweyunikiaki. Haska hiweirā, tari pūtebaūkī hiwe watā hiweakeakeniki. Habiaskariai hawē bake Isaque inū hawē baba Jacó ha Deusū hatu yubani ibuwashanū ika hiweriakubainibukiaki. ¹⁰ Deusū hawē dami hawa kaneismatū ma hatu mestewāshuni anu hari hatu hiwemashanai maewā Abraãoñe xinaī na mai anushū dukū mana taewanikiaki.

¹¹ Ha inū, Abraãoñe aī kayabi Sara ma yushabuhairakī bake bitirumabiakē Abraãoñe ikūwā besti ha dikabi ma ika kai mestebuhairabia Deusū merabewa bake wanikiaki, Deus habe yubakaima parāma ha meneshūshanai ikūwākubaīyamawē taeshunā. ¹² Tsuā haska watirumai Abraão anibuhairabiatū bake waima hanua hawē bababu mirimahaira bixiti inū iā kesha anu maxiti tsuā hati tanatiruma keska pahairanibukiaki.

¹³ Hamē ha yurabu haska Deusū hatu yubani hari hiweriamabia ikūwā besti mawanibukiaki. Hakia Deusū yubani bebükirihairashū ikūwākī besti xinaī punu nukama manakakī habū ibubis xinaī: “Na nawā mai anu baii niyua keskakī Deusū mae pepa nai anua nū hari kashanai anu nū manakubainaii”, ikubainibukiaki. ¹⁴ Habū haska yuibiakī hatū mae kayabi betxiriama shabakabi nīkakī unābiai haskara dabanē ha mae manaka bestikubaīkanikiki. ¹⁵ Haska hatū mae anua benibu pe dabanē xinaī ana hawēri txītūkeanibukiaki. ¹⁶ Haskama ha mae pepahaira hawērua nū haska uīriama txakabuma nai anu Deusū hatu yubayama xinaī habianus hiweyunibukiaki. Haskakē habu katuni Deusū ma hatū maewā pewashuniwē taea Deus hatuki dakeama hatu xinaī: “Ē hatū merabenā Yushīki”, imiski.

¹⁷⁻¹⁸ Ha inū, Abraãoñe Deus ikūwāniwē taeshū Deusū hawē bake Isaquekiri yubakī yuikī: “Isaquewē mī bababu itxapa mia washūshanikiki”, abianishū hanushū haska ikū ea txibaīmēkaī? ishū unāti wa hawē bake Isaque Abraãoñe Deus inākī kua keyushunū, iwanā, hawa yauxi hawē nuiama hawē bake bestitxai iyui kanikiaki. ¹⁹ Haska Deusū ashuā uīkī hawē kuxipakiri Abraãoñe tapīniki, Deusū mawabu bestewātirukiri tapīkinā. Haskawē taeshū hawē bake inākī Deus tenāshūbiai kashū ana hawēri hawē bake hiwea txītūwābirākī hawa

wama ishu keska iwenikiaki. Haska wakī Deusū kuxipa hawē xināmati shabakabi hatu unāmaniki.

²⁰ Ha inū, Deusū hawenabu duawashanai Isaque ikūwākī hawē bake Jacō inū Esaú hātxa pewē Deus hatu yukashunikiaki.

²¹ Ha inū, Jacō Deus ikūwāi ma mawa kemashū hawē mestēti tsumatā Deus kēwākī hawē baba Josē huni bake dabe hātxa pepawē hatu duawakī yukashūrianikiaki.

²² Ha inū, Deusū Israelbu Egito anua hatu tashnimabainūbariai Josē ikūwāi mawakī hawenabu hatu yuikī: “Nenua kaibaïkinā, mai pakea pepa Deusū matu ibu wamashanai anu ē shau ē bababū hau ea bunūbarinūbūwē”, akī hatu yununikiaki.

²³ Ha inū, Israelbu pahairabuwē taea Egitonawa shanē ibu hatuwē datekī hatū huni bakebu kaïaī hau tenākubainūbū ishū hatu yunubaimakē hawa dateama Moisés ibubū Deus ikūwākī hatū bake hawēruahira kaïaīwē nuikī ushe dabe inū besti huneyunibukiaki.

²⁴ Ha inū, Egitonawa shanē ibu Faraónē aību bakē Moisés hene anu nunua neshetā ma yumewaimawē taea huni ewa Moisés hawē bake hatu wamakī hatu kenamakatsi ikama Deus ikūwāi wē taea ²⁵ Moisés katukinā, Egitonawabū beya hatubetā mei benimai hatube txakabui hiwekatsi ikama haska hawenabū bika teneaibube merabewai hatube nuitapakatsi haska xinākī katunikiaki. ²⁶ Hanushū Deus ikūwākī hawara Deus yubakani manakī Egitonawabū mabu pepa betsa betsapa Moisés inaībuwē taea Messias Cristo ha kēwāma shanē ibu wabu hawē kētiru unābiai shanē ibū hiwe anua kaikaini Deus kēwāi hatū merabenā Messias Cristo hawenabubetā manakai bika tenei yumābiai manakuti pepa Deus anua hawa benuama ināshanai Moisés haska katunikiaki.

²⁷ Haskakē Egitonawabu shanē ibu haki sinatabiaya hawa haki dateama Egito mai pakea anua kaikainima Deus uītirumabia ikūhairawakī xinā betsa wama ikūkainikiaki. ²⁸ Ha inū, Deusū yunua nīkatā ikūwākī Moisés hawenabu Páscoa besi hatu tates taewamakī misi shashama inū txashuwā bake nami shui hatu pimakī txashuwā himi hiwe tibi hanu hikitī shui sheshekaiā hatu kepushmakī keyukē Deusū nai tsuma debuwanikatū Egitonawā huni bake iuwabu dasibi hatu debuwabiakī Israelbu hawa meama dūkebainikiaki.

²⁹ Ha inū, Israelbu Egito anua pashai bui Iānēwā Taxipa namakis pashkatā Deusū hatu bai wakī metu washuna Deusū meketi kuxipa ikūwāi Israelbu pukei keyuaibū hakia Egitonawabu habias baiwē hatu txibābaini pukeriai hasai keyunibukiaki.

³⁰ Haska inū, Israelbū Deusū yunua nīkatā katā katākī shaba metutitiā hatu dūkebaunaibū Jericó mae mixki ewapabuwē kenebaunibu di iki keyuaya Deus ikūwākī Israelbū hatu detekī maemakī yamawanikiaki. ³¹ Ha inū, habianuari Raabe aību hininipabia Deuski mesekī Israelī baba dabe

unātinaí buabu hatu itā merabewaxinawē taeshū txakabukubañmisbu Jericó anu habe hiweabu hatu yamawakī Israelbū Raabe tenāma inibukiaki.

³² Matū shenipabū Deus ikūwākī Gideão inū, Baraque inū, Sansāo inū, Jefté inū, Davi inū, Samuel inū, Deusū hātxa yuishunika betsa betsapabū haska wakubainibu ana ē matu yuikatsi ibiakī haska washū ē matu yui keyutirumaki. ³³ Betsabū Deus ikūwākī shanē ibu betsabū mae mebinibukiaki. Betsabū Deus ikūwākī hatū mae anu shanē ibukī hatu pe hiwemakubainibukiaki. Betsabū Deusū yubaka hātxa ikūwākī Deusū kuxipa bitā hatuna wakubainibukiaki. Betsabu inu pubēbu anu yunukī hatu bitxiabu Deus ikūwaīwē taeshū hawē kuxipawē Deusū hatu nemashuna habu piama inikiaki. ³⁴ Betsabu itxakawakī tenānū, iwanā, txi merā hatu putabu Deus ikūwākī hawē kuxipawē txi nematā hawa menuama kañibukiaki. Betsabu nupe hawē detenameti bestiwē hatu detepanābū Deus ikūwaībuwē taea pashanibukiaki. Haskakē huñti babubū ikūhairawakī taewaibu Deusū hatu kuxipa wakubainaya nawabū Deusū enabuki sinataibu detekatsis ikaibu maemakī hatu pashamanibukiaki. ³⁵ Ha inū, betsarā, aíbu betsabū hatū bakebu mawa manukī Deus ikūhairawaibu Deusū hatu bestewāshuniaki.

Hamē huni betsabū Deusū hātxa txibākubainaibuwē taeshū hatuki sinatakī hatu itxakawakī haska habū abuai keska biama pashama hakia mawa ana bestētā hiwea pepa bishanai xinaí mawakubainibukiaki.

³⁶ Ha inū, betsabū Deusū hātxa ikūwāmisbu nuitkaapawakī hatu kashewakī betsabu kuxa kuxa akī betsabu mane dispiwē neshatā hatu bitximapaunibukiaki. ³⁷ Ha inū, betsarā, Deus ikūwaīwē taeshū betsabu mākāwē hatu tsaka tsaka akī hatu tenāpakeaibū betsabu hawē hi nisatiwē hatu meshtekī nisanibukiaki. Deus hatu danāmakatsi ikī hamapai xarabu bika hatu tenemakī hatū nupe txaipawē betsabu hatu detekī tenābū betsabu itxakawakī hatu nuitkaapawabu pashai hamakiri kakī txashuwā bitxi tari besti sawea yumāhairakubainibukiaki, ³⁸ habu haskanu hiwetirubumabia mae txakabu hanu tsua hiwetirubumanu buni yuinaka keskai mati tenāmā tāpe anu hiwekubaunirā. Haskai yumākubainaibū habū hatu itxakawaibu hatu binuhairabiakē hunibu txakabū hawa hatu kēwāma hatu danā bestikubainibukiaki.

³⁹ Haskabia habū Deusū yubani xinākī ikūwaībuwē taeshū hawē yubaka hatu uīmariamabia Deus hatuki petxiama hatu unāti watā hatuwē benimakūkainikiaki. ⁴⁰ Deusū hatu haska wakinā, haska yubakani habu bebūshū besti akatsi ikama nukubukiriri xinākī hanus nuku shuku watā haska yubakani pehaira nuku inākatsi nuku hatube itxawashanikiki, hiwekuña anu nuku hatube hiwemakinā.

Hawē bake ikūwaību Deusū hatu pewamiskiaki, na hātxarā

12 ¹ Haskakē nukunabū habu dukütū Deusū yubaka hātxa ikūwākī bika betsa betsapa hatu tenemakī memabu habuă

hatū xinā nuku uīmakubainishū natiā nuku uīkanikiki. Xinanākāwē. Nuku hatū itimaska wai inū hamapai txakabu tibitū nuku beshetiru henetā beamabaīkī hawara pepa Deusū nuku yubamis ha xinaī kuxipai dayashūkī heneyamakubainākāwē. ²Cristo nuku ishuni hakiri dukū unākī xinākubainākāwē. Habū nū ikūwaību nū haki txiti ikabu hatunā ma nuku pewashūkubainikiki. Haskawē taea Jesus cruzkia nuitapairā, ha itxakawakī nuitapawaibu hawē dake xināma nuku mawashuniki. Haskairā, nuitapawabiabu mawakī binutā benima paepayabi hawē Epā shanē ibu tsauti yusiuri habe shanē ibui tsaushanai unaī iniki.

³Ha inū, yurabu hatu merabewakī hatu uīmabia habū ikūwākatsi ikama huni txakabubū Jesus itxakawabu yumābiakī hawē Epā yunuti hātxa Jesusū heneama ini haska keska xinākubaīkāwē, Jesus ikūwaī punu nukai Deusū baiwē kabiai mā beshtekeyamakubaīshanūbunā. ⁴Ha inū, txakabu tibi binui mā bika tenekubainai Jesus nuku ishuni keskai tsua mā mawariamaki. ⁵⁻⁶Ha inū, nū hawē bakebu Deusū nuku yusīni mā hakimaii. Matū shenipabu shanē ibu unānepa Salomāonē eska hawē bakebu yuikī:

“Ê bakebuū, haska Deus matuwē nuikī
matu pewamis matu yuinū nīkakāwē.
Deusū tsuabura abukī
hawara bika tenemakī hatu kupimiski.
Ha inū, tsuabura Deusū hawenabu wakī
hatū txakabu hatu unāmamiski,
nū ana ayamashanūbunā.
Haskawē taeshū hawara bikawē Deusū matu unāmai
danāyamakāwē.
Ha dikabi, matu kūyā akaya
punu nukariayamakāwē”,

hatu haska wapauni na hātxa hakimayamakāwē, Deusū habias matu ana yuiai keska xinākinā. ⁷⁻⁸Ha inū, huni dasibibū hatū bakebu abukī yusīkī hatu pewamiswē taeshū: “Ê bakebu pewanū”, iwanā, hawara bika Deusū matu tenemakī matu pewaikiki, matu besti pewamarā, hakia ikūwaību betsa betsapa habiaskasri hatu wakinā. Hamē bika tenemakī Deusū matu pewama mā hawē bakema keska itiruki, bake ibuuma keskairā. ⁹Ha inū, nū huni ewariama nukū ibubū nuku yusīkī nemahairakī nuku tapīmakubainibuki. Hatū yusīa bikabiakē tapīkī nū hatu abukubainibuki. Hakia haska nū wani binukī nukū Epa Deus nai anua abukī natiā hawē hātxa nīkakubaini nū habe hiweshanaii, hawa txakabuwē nuku kupiamarā. ¹⁰Na mai anu nuku hiwemakī yumewakī nukū ibubū yusīkī bika tenemakī nuku beshmas pewayunibuki. Hakia nū Deusunabu meribi wakī nuku pevakī bika tenemakī Deusū xināmis keska txanima nukūri nū xinākubainūbū Deusū nuku pevakubaīmiski, nuku ha keskari wanū

ikarā. ¹¹ Ha inū, txanima Deusū pewakī nuku kupia shuama mebiatā txipu hakimatā hanushū hawē yusīa pepa tapīkī hawē hiwea unānuma pe hiwekūkainai unātirubuki.

¹² Deusū pewati yusīa bikabiakē ana mesteī kuxipakī ana Deus kēwāi matū mekē mexātā dāti ishū kēwākī heneyamakubaīkāwē. ¹³ Ha inū, Jesus ikūwaī hawawēra bika teneaibu punu nukai hau txītūyamanūbū haska Deusū abuai yusīkī bai kayabikiri hatu pe unāmakubaīkāwē.

Deusū hātxa danaīnā, mesehairakiaki, na hātxarā

¹⁴ Ha inū, tsuabura dasibibube mā unānuma hiwekatsis ikairā, nuikipakī dasibi nukū Shanē Ibū yusīa txibaī pepa besti hiwekubaīkāwē. Hamē mā pepai hiweismarā, haskatā nukū Shanē Ibuki dasitā mā hiwetirubumaki. ¹⁵ Tsuabura Deusū inākuī pepa danāma hau hayai keyunūbūwē. Hamē haskama tsuara mā huīti sinayarā, sika tatxa paepa keskatū hatu daūkī akawakī yurabu mā hatu danāmatiruki. Uīrakubaīkāwē. ¹⁶ Matunā, tsuara txutawē kemukī Deusū hawē pepa ma matuki tanabiani kaneyamakāwē. Haskakī Esaū Deuskiri xināma piti bestiwē kemukī xinākī hawē betsa mashkubiakē hawē piti pinū, iwanā, haska iuwatū pepa bimis ināniki, hawena benukinā. ¹⁷ Hamē Esaū txipu hawē epa yuikī: “Mī bake iuwa besti earā, hau Deusū ea duawashanū Deus ea yukashūriawe”, atuxia hakia hawē bake mashku Jacō hawē epa Isaque parā dama Deus yukashūkī menetā hawē epā haska washū Esaú ana hawawē pewatima nemabia kashahairaki Esaū ana yukabia hawē epā hawē yuba haska washū ana maewashütima inikiaki, haska matubū mā unaīnā. Mā txipu haskariatirubuki. Uīrakubaīkāwē.

¹⁸ Nukunabu Israelbu txaimashū uīnibu keska ma haskamaki. Hatukiri ana matu yuinū nīkakāwē. Habunā, mati ketia here hi ikai tsuā metiruma iniki. Ha inū, mexu merā inū niwe kuxipa shūku ikai anu mapunibu keska mā haska keskamariki. ¹⁹ Ha inū, trombeta txā ikai nīkama hawa Deusū hui kaīyāi nīkamari inibuki. Hamē habuā ha hui tashniai nīkakī hau ana hātxayamanū nemakī ea anibuki. ²⁰ Haska Deusū shabakabi hatu yuia hawenabu Moisés nemakī: “Tsuara hawē mati anu paikē hau mawanū mākāwē tsaka tsaka akasmakī txatxitiwē pupe akī hatu debuwakāwē, inabu inū yuraburā”, akī hatu yuiai nīkai haska tenetirubuma inikiaki, ha yunuti mesewē taearā. ²¹ Deusū hawē kuxipa tashnima mesehaira uīaībū habiaskariai Moisés hatu yuikī: “Eari datei ē saki saki ikaii”, inikiaki.

²² Maturā, nukū shenipabu na mai anua Deuski nukua datenibu keskama txanima kayabi Mati Sião inū Deus hiweatū maewā Jerusalém pepa txasha txasha ikai nai anu hanu hawē nai tsumabu hanu haki dasia tsuā hati tanatiruma habū Deus kēwāibū haskabu anu mā ma ikūwaī haki kemaki. ²³ Habu dukütū Deus ikūwaī hawē bake ikubainibu ma hatū

kena nai anu hatu keneshū netāni ha yurabu Deus hiweshuni pemisbu hatū yushī Deus dasibi pewanikatū ma hatu hawa txakabuma wayama Deus dapi ma haki kemani mapuabu nū xinaī. ²⁴Ha dikabi Jesusū hawē yuba bena nuku washūkinā, mawai hawē himi habakī Abelī himi binuniki, hawē taeshū Deusū nukū txakabu nuku buashūti wakinā. Hamē Abelī himirā, hawē taea Deus sinatai hawē yupukunaniki, tsuā txakabu buatimarā.

²⁵Ha inū, Mati Sinai anushū Deusū hawē yunua hatu yuibia nīkama hawē kupiti pashama inibuki. Ijis nai anushū Deusū hawē bakebetā nuku yusīā haskanibu keskakī nū nīkama nukuri nū hastatā pashatirubumawē taeshū hawara Deusū nuku unāmai haki petxitā danāma uīrakubainākawē. ²⁶Ha inū, hatu yusīātiā hawē huiwē Deus hiwemistū mai patxa sakumatā txipu ana hatu yubakī: “Ana bestiwakī mai inū hawara nai anua dasibi ē ana patxa sakumashanaii, mai bestimarā”, hatu waimakē nuku keneshunibuki. ²⁷Hakiri yuikī: “Ana bestiwakī ē ashanaii”, inirā, ha mai damiwani anua hamapai tibi maewakeaketā hanushū hawara Deusū abuai maewama hau betsama ipakeshanūbū dasibi damiwani Deusū ana patxa sakumaya hawara Deusū mekekatsi ikama hamebi yamai keyushanairā, nū tapītirubuki. ²⁸Hanu Deus shanē ibui hiwemis hawē shanē nuku hanu hiwemashanairā, hawa maeama ishanikiki. Haskakē Deus pehaiira wakī kēwākī xinā txākāwākī haki meseckī hawara haska abuai keska benimawakī ashūkubainākawē. ²⁹Nukū Deus kuxiparā, txi keskaki, dasibi yamawakī keyutirurā.

Haskakī nū Deus xinā txākāwātirukiaki, na hātxarā

13 ¹Ma hawē henea yusīā kene ē matu bumai uīkāwē. Jesus matubetā ikūwaībube nui heneama hatube abunamei duanamepakekubaīkawē. ²Haska besti xinākī hamapai pepa hakimama matuki bai beaibu itā hatu duawakī pimakubaishākawē. Habiaskari wakī ikūwaību betsabū Deusū nai tsumabu hawa unāma hatu pimakī ushāpaunibukiaki.

³Ha inū, Jesus ikūwaībuwē taeshū bitxiti hiwe anu hatu bitxiabu hatuwē petxiama hatuwē nuikī matu habe bitxiabu keska xinākī hatu merabewakubaishākawē, haskai nuitapaibu unākinā. Ha inū, hatu itxakawaibuwē nuikī hatu merabewakāwē, habiaskari matu waibu mā metiru xinākinā.

⁴Ha inū, txutanamebaūmisbu inū beneyabia inū aīyābia txakabui kemumisbu Deusū hatu unāti watā kupiakeakeshanaiwē taea tsuāra ikūwaī aīyātā betsawē ana kemuama ha besti uī haska mā abunamerabeai mekei habe hiwekubaīkawē. Beneyatāri betsawē ana kemuamari ha besti uī haska mā abunamerabeai mekei habe hiweriakubaīkawē.

⁵Haska inū, hawē mabu itxa wanū ika peiwē kemuama hawara besti mā hayawē benimakubaīkāwē, Deusū nuku yubakī: “Ē matu putama inū ē matu henetaskama ishanaii”, iniwē taearā. ⁶Haskakē ma nuku yubani haska haki txiti itā hawa dateama yuikī:

“Yavé Deusū ea merabewamiswē taea

hamapai tibiwē tsuabūra txakabuwanū ishū
ea amanū ikaibu

‘Ē Shanē Ibū ea merabewaya ē dateamaki’ ”,
ikī hatu yuikubaītiki, dateamarā.

⁷Haska inū, Deusū hātxa Cristokiri habū matu yusīkī matu pe mekekubaīkī matu xinā betsa wamanibuki. Haskawē taeshū habū Deus ikūwākī txibākubainibu haska hatū hiwea pepa akī henebainibu xinākī matūri ikūwāriai habiaskariai hiweriakubaīkāwē.

⁸Ha inū, Jesus Cristorā, hawa maei betsaisma habiaskaski, uatiā inū, natiai ikai inū, ipakeshanairā. ⁹Haskakē yusīa betsa betsapa benawakī matu yusīaību hatu hawa nīkayamakubaīshākāwē. Hamē nū Deus xinākubainaibu nukuwē nuikī merabewakī nuku kuxipa wamiski. Hakia habu parananākī betsa kaya hatū beya pitikiri matu yusīkī bikawaibu hatu nīkayamakāwē, piti beya betsakiri txibākī matū huīti tsuā ana kuxipa watirumakirā.

¹⁰Ha inū, nukū txakabu buanū ika Jesus ma nuku mawashuni nukubu nū hayabiakē tsuabūra judeubū shenipabū beya henekatsi ikama yuinaka menukī hatū txakabu buanū ikaiburā, hamē akanikiki. Nukū merabenātū kuxipa hayatirubumariki. ¹¹Ha inū, Deus daewakī nukunabū txakabu hau Deusū buatā ana xināyamanū Deusbe nukunabu hātxashunika shanē ibu binuatū yuinaka tesēshū hatū himi meribihaira dītu anu bukē hanua hawē nami mae pekatxushū hawē yura kuakī keyumisbuki. ¹²Habiaskari wakī hawē himiwē hawenabū txakabu Deus buamashūkī nuku meribi pepawanū ika mae pekatxu anuari Jesus nuku tenāshunaburi nuku mawashuniki. ¹³Haskakē Jesus anibu keska wakī nukuri nuitapa wakī dakewaibu ha bai Jesusū nuku tateshūbaini txibākī judeubū beya ana xināma nuitapabiai dakeama ikubainākāwē. ¹⁴Haska inū, na mai anu nū hiweyuarā, mae putatimai has ibua hawē nui nū hanus ipatirubumaki. Hakia Deusū maewā pepa ha yubani tashnimashanai haskawē nū hiweshanai xinā bestikī nū manakayuaii. ¹⁵Haskakē Jesus Cristo nuku mawashuni xinākī heneama nukū huiwē Deus kēwākubainākāwē. Haska wakī nū Deus benimawatiruki, yuinaka kuapaunibu keska wakinā. ¹⁶Ha inū, Deus xinā txākāwanū, iwanā, ana matū hamapaiwē nuiama pepakī ikūwaī betsabuwē nuikī hatu merabewai hawara mā haya itxapa kasmai eskarabes pashkashū yauxiama hatu inākī heneyamakubaīkāwē, haska wakī Deus xinā txākāwākinā. ¹⁷Ha inū, matu yusīkī mekekubainaibu hatū yusīa nīkatā hatuki txiti ikī txibākubaīkāwē. Haska matu putama

hawa huīrukuāma mekekubaīmisbu habiaskari Deusū unākī hatu manakumiski. Ha inū, hatū daya itimaska wama nīkahairakī mā hatu benimawakubaītirubuki. Hakia nīkama mā hatu itimaska wakī mā hawa tapikī pewai kaītirubumaki.

¹⁸ Ha inū, Jesusū hātxa yusikī nū pe txibāmis unākī dasibi pe hiwekī nū hatu pe uīmakubainūbū Deus dayuikī nukukiri ea ashūkubaīkāwē.

¹⁹ Ha inū, matu anu ē ana txītūkatsis ikaiwē taeshū menā Deus ea yukashūrikāwē, matu anu ē hawaira kashanunā.

Deusū hau hatu duawakubainū yununikiaki, na hātxarā

²⁰ Nukū Shanē Ibu Jesusū himiwē Deusū yuba bena ikibi ika ma pewani hawē bake txashuwā mekenika pepa keska nukū mekenā bestēwanitū unānuma hawē kuxipawē nuku hiwemakubaīkatsis ikikiki. ²¹ Deusū haskakiri matu xinaī yubakani hatū hau matu dasibi pewakubainūwē. Habiaskari wakī haska abuai keska wakī hau nuku amariakubainūwē, Jesus Cristowē taeshunā. Haskakē nukū merabenā Cristo kēhairawakubainākāwē. Haskakirā.

²² Ē betsabu inū ē puibuū, ē kene txaipamawē ē matu merabewakī benimawakatsis ikai hawa eki sinatama xinā pewatā uīrakubaīkāwē. ²³ Ha inū, nukū betsabu Timóteo bitxiti hiwe anua ma tashnimaxinabu ē matu unāmai. Hawairakirā eki nukuaya habe kashū ē matu betximai kashanaii.

²⁴ Ha inū, matu yusikī matu mekekubaīmisbu inū Deusunabu matubetā ikūwāmisbu dasibiri ē hātxa ē matu bumaii. Ha inū, Italia mai pakea anushū ikūwāmisbū hatū hātxa matu bumariakanikiki.

²⁵ Haskakē Epa Deusū hau matu dasibi duawakubainūwē, hawē pepawenā.

Hatiski, ē hātxarā.